

Novel·la Edicions de 1984 publica per primer cop en català dos títols del gran autor americà i Anagrama tanca el catàleg que li ha dedicat amb els seus contes. Kiko Amat, fan declarat, defineix els seus mèrits en vuit punts

John Fante, el Revelador

John Fante
La germandat del raïm
Traducció de Martí Sales Sariola

EDICIONS DE 1984
192 PÀGINES
15 EUROS

Plens de vida
Traducció de Martí Sales Sariola

EDICIONS DE 1984
192 PÀGINES
15 EUROS

El vino de la juventud
Traducció d'Antonio Prometo Moya Valle

ANAGRAMA
320 PÀGINES
18,90 EUROS

KIKO AMAT

John Fante, potser ja ho saben, va ser un semimaleït escriptor americà de sang calenta italiana. Va viure del 1909 al 1983, i va publicar només sis novel·les, un parell de *novellas* i un llibre de contes. Charles Bukowski, el seu fan número u, el va salvar del complet ostracisme prologant la reedició de *Pregúntale al polvo*, i gràcies a ell llegim Fante avui. És una bona època per entrar en la seva obra: Edicions de 1984 treu dues de les seves novel·les –*Plens de vida*, del 1952, i *La germandat del raïm*, de 1977– i Anagrama completa el catàleg Fante amb *El vino de la juventud*, l'exhaustiva col·lecció de contes. Des que va aparèixer la primera traducció al català el 2012 he estat celebrant una mena d'eucaristia portàtil (una missa de guerra, si volen), portant la paraula de John arreu on fos necessària. A l'estil Pau de Tars, però sense la demència messiànica. En aquestes "classes magistrals" –pur autoritarisme docent brunyit d'infal·libilitat– he intentat resumir en vuit concisos punts el perquè de la meua passió per l'escriptura de l'autor de Los Angeles, així com la seva rellevància actual:

1. VERITAT: Més fanfarró que un vuit, Fante definia el seu estil com "La Veritat". I afegia: "No vull dir realitat autobiogràfica. És una altra cosa. No sé com anomenar-la, però és diferent de l'autobiografia i alhora se li assembla molt". Les novel·les de Fante són com confessions en primera persona. L'autor és el seu propi boc expiatori, encara que *ficcionalitza* el seu jo en àlter egos (Arturo Bandini, Henry Molise), evitant d'aquesta manera l'embelliment i la solemnitat que solen acompanyar les memòries. El nucli sempre enclou una veritat emocional (embolicada amb ficcions) i una dissecció de les mateixes tripes, i les seves protagonistes són monstruoses (i alhora fidels) caricatures de l'autor.

2. SENZILLESA: El "Déu personal" de Charles Bukowski era la senzillesa, una cosa que va aprendre de John Fante. L'estil del mestre és enganyosament senzill; diu més amb molt menys. L'autor retalla i comprimeix el seu llenguatge fins que assoleix una puresa colpidora i electrificant. La seva prosa és neta, utilitària i formal. És urgent, rítmica i sempre explica una història. Després de llegir Fante un novel·lista s'ha d'avergonyar dels pro-

Imatge de John Fante
ANAGRAMA

Quatre Fante-fans

"L'escriptura de John Fante em va ensenyar a mostrar debilitat en públic. El seu heroi, Arturo Bandini, és un tipus defectuós, ple d'ego i obsessió amb sí mateix. Això era revolucionari en literatura. No hi havia fanfarroneries de mascler, com en Hemingway o Bukowski, sinó només un pobre infeliç que es creia rei. El treball de John Fante és senzill, potent i humà".

Billy Childish, poeta, pintor i músic *punk rock anglès*

"Fante em va canviar la vida, no només literàriament. Bandini em va ensenyar a no prendre'm res seriosament, perquè res no és tan important, començant pel nostre ego d'escriptors. Descobrir-ho em va fer lliure. (...) Fante es va entusiasmar a escriure literatura del jo quan encara no tenia bona fama. Va ser un pioner".

Laura Fernández, autora de *La chica zombie (Seix Barral)*

"Llegir a Fante és entendre que l'humor és l'única forma d'intel·ligència lliure de presumció, que la tendresa no sempre és cursi, que el geni habita en la senzillesa i que el cinisme és tòxic. Que tot es redueix a saber caure; a petites redempcions, gestos nobles i brindis sincers".

Miqui Otero, autor de *La cápsula del tiempo (Blackie Books)*

"Fante és un prodigi d'eficàcia narrativa, va directe al moll de la trama i l'emoció, i per això és tan atractiu i perillós per a l'escriptor novell, que confon estil senzill amb 'és senzill escriure així'. La patacada sol ser inevitable, perquè la veritat és que inventar Bandini és tan difícil com crear 'La Colometa'".

Martí Sales, poeta, músic (*Els Surfins' Sirles*) i traductor de *Fante*

pis excessos. Comparats amb ell tots escrivim llaunes vuitcentistes.

3. EMOCIÓ DESENCADENADA: Ho va dir el seu deixeble més cèlebre, Bukowski: "Vet aquí, per fi, un home que no s'espantava dels sentiments". Fante sabia que no podies morir d'emoció, i la utilitzava sense pudor. Encara que, això sí, ben armat de contenció i disciplina, defugint sempre l'afectació o la cursileria.

4. HUMANITAT/COMPASSIÓ: "Per ser espiritual, primer has de ser mundà", deia Nelson Algren. Fante escriu ple de comprensió cap al mal que fem, les nostres petites i grans faltes, les nostres misèries i entrebancs i vanitats i deliris. Arturo Bandini està ple de psicopatia histriònica, fàstic, inseguretats i culpa. Fante parla del món parlant d'ell, entén el món perquè s'entén a si mateix; i es perdona, perquè sap que som una maleïda calamitat amb potes.

5. DURESA: Els punts 3) i 4) mai no arribarien a bon port sense mala llet. Algren, de nou, afirmava que l'alienació respecte a la societat i una certa crueltat eren "tan essencials en literatura com en un atracament a mà armada". No n'hi ha prou amb ser empàtic o sensible; un escriptor ha d'estar empenyat. I escriure dur, no com una floreta campestre.

6. HUMOR: Fante és d'allò més divertit. El seu Bandini és un Basil Fawlty en versió *macarroni*, un hilarant i trist guillat. L'agressivitat-pasiva del pare a les dues novel·les traduïdes al català són un altre motiu comú de facècia lectora. Facècia malenconiosa, però tot i així.

7. FAMILIARITAT I FAMÍLIA: Un dels manaments del nostre ofici és "escriu sobre el que coneixes". Fante només escrivia sobre Los Angeles, italoamericans, picapedrers com el seu pare i escriptors desnodrits com ell mateix. Ningú no ha parlat millor de pares, fills i sang. A *El vino de la juventud*: "Mi padre seguirá llenándose el vaso de vino y beberemos juntos, y siempre sentiremos ese parentesco que es un abismo que nadie de los dos puede salvar".

8. FANTE: M'entusiasma ell. Que escrivís en calçotets. Que es barallés als bars. Que fos un buidaampolles susceptible i orgullós. M'agraden el seu individualisme de classe obrera, la seva formació autodidacta i la seva perpètua desconfiança cap a la universitat. D'acord, va ser un pessim pare durant anys i dos dels seus fills van acabar patint horripilants trastorns alcohòlics i severes depressions... Però si el seu fill més notori (Donen Fante) l'ha perdonat, com no el podem perdonar els seus fans? |